

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 120, z dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 200, polletno K 100, četrtletno K 50, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 300. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopolni se pošilja uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrt 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Po Lipskem.

Slovenska javnost se je razburila. Kaj bi se ne! Zopet je bil »patriotizem« v nevarnosti. In to je za nekatere ljudi dobro sredstvo, da si pridobijo zgoraj ono dobro ime, na katerega se lahko sklicujejo ob času hudih stisk.

Domovina je bila v teh burnih dneh pozabljena. Kaj domovina? Ona je samo beseda, ki naj služi onim, ki jo potrebujejo, kadar gre za mandate.

Da nas ne bo zopet klerikalni »Slovenec« dolžil veleizdajstva, podajamo tu, kar piše »Straža« o slavnosti pri Lipskem:

Takole piše: V soboto, dne 18. t. m., je bil v Lipskem z velikim pompom odkrit in posvečen spomenik na bitko narodov pred sto leti. Navzoči so bili: nemški cesar, avstrijski prestolonaslednik kot zastopnik našega cesarja, ruski veliki knez Ciril kot zastopnik ruskega carja, večinoma vsi nemški zavezniki vladarji ter nešteta vrsta drugih zastopstev in odličnikov in stotisoče ljudstva. Bili so tedaj zelo pompozni trenotki in vsa prireditelj je bila vzprijazena kot nekaka skupna proslavitev zmage nad Napoleonom po vseh treh zmagovalcih: Avstriji, Rusiji in Nemčiji. Toda to je bilo samo za zunanji blesk. V resnici je porabila ošabna Nemčija to priliko in je dala Avstriji in Rusiji prav občutno brco. Slavnostni govornik pri odkritju spomenika je bil predsednik društva nemških patriotov, zbornični svetnik Thieme. Ta mož se v svojem govoru niti z eno besedico ni spomnil zaslug Avstrije in Rusije pri lipski zmagi, ter je proslavljal samo: »nemško ljudstvo«, »nemško zavest«, »nemško libeuzen in zvestobo« ter slikal zmagoto kot izključno nemško. Z eno besedico se ni spomnil, da je bil vrhovni poveljnik Avstrijec — celo Čeh — knez Schwarzenberg, da je bilo med zavezniškimi četami največ Rusov, med tem ko je bil voljaški kontingent Prusije najmanjši. To očitno preziranje je seveda avstrijske kroge zelo ozlovoljilo in v dunajskih listih že čitamo mile pritožbe čez nemško netaktnost. Toda naših Nemcev to ne bo spametovalo. Se nadalje bodo z veseljem robotili pangermaniji in bodo hitro pozabili na vse brce, če prav jih dobe celo v navzočnosti cesarjevega namestnika — prestolonaslednika Franca Ferdinanda.

Tako »Straža«. Mi pa pravimo: Tudi naših klerikalcev to ne bo spametovalo, ampak bodo denuncirali še naprej. Mi smo dobro vedeli, da hočejo imeti ta jubilej Nemci zase — in zato smo se pri tej priliki spomnili »Ilirije«. In glejte: v očeh klerikalcev smo bili zato izdajalci, in slovenski list se ni

sramoval stopiti v družbo vsenemskih listov, ki komaj čakajo prilike, da padejo po nas.

Slavje pri Lipskem nam je pritrilo, da smo hodili pravo pot.

Prva nam je naša domovina — mi smo njeni — ona je naša. Kdor hodi druga pota — pritisne sam sebi pečat, ki ga označuje pred svetom.

Slovenska zemlja.

RAZSTAVA V RADOVLJICI.

Priljubljeni odbor za razstavo obrtnih izdelkov obrtnikov radovljiskega okraja, kateremu načeljuje župan g. A. Roblek, je sklical zadnjo nedeljo sestanek v hotelu Basti v Radovljici. Ob določeni uri otvoril je župan kot predsednik odbora zborovanje, pozdravi navzoče, posebno izmed njih zastopnike dež. odbora g. viteza Josipa pl. Pogačnika, dež. poslanca primarija dr. Gregoriča, predsednika Zavoda za pospeševanje obrti g. Ivana Kregarja, okr. glavarja g. Fr. Župneka, g. kanonika Iv. Novaka, vse gg. župane radovljiskega okraja in obrtnike ter se jim zahvali, da so počastili današnji sestanek ter pokazali s svojo navzočnostjo, da se zanimajo za stvar, ki je ne le samo za naše mesto, ampak za ves radovljiski okraj velikega pomena.

Misel za razstavo, ki se vrši meseca avgusta 1914 v šolskem poslopju, se je rodila med obrtniki samimi. In ravno to nas navdaja, da bode začetno delo prineslo obilo sadu. Vsak začetek je težak, toda držimo se gesla »Viribus unitis«, ker je s tem bomo prišli do pravega zaključka. Bode prepričani, da bode lokalni odbor v polni meri vršil svojo nalogo, če ga bode tudi vi podpirali. Pustimo osebnosti in strankarstvo na strani, ter delajmo skupno, da pokažemo javnosti, kakšne obrtnike ima naš okraj. S tem otvarjam današnji sestanek in prosim gospode, da izrazijo svoje nasvete in mnenja.

K besedi se oglasi g. vitez pl. Pogačnik, ki izvaja, da ga je pooblastil dež. odbor, naj se udeleži v njegovem imenu sestanka. S tem je pokazal deželni odbor, da se zanima za razstavo in kolikor bode v njegovi moči, bode rade volje ustrezal našim željam. — Da se tudi vlada za to zanima, je dokaz navzočnost g. okr. glavarja. — Veliko pomoči pa lahko pričakujete od Zavoda za pospeševanje obrti, čegar predsednik je tudi navzoč.

Take razstave, ki jo nameravate prirediti, so tudi življenjskega pomena: kajti naši domači ljudje mislijo, da se dobe obrtni izdelki v drugih krajih ceneje. To pa ni res. Ako bodo videli na razstavi lepe izdelke, gotovo ne bodo šli drugam, ampak bodo kupovali pri domačem obrtniku. Razstava naj pokaže, da znajo tudi domači obrtniki isto delo izvršiti

kot tujci. Bodite prepričani, da bom gotovo delal v prid razstave po svojih skromnih močeh.

Predsednik Zavoda za pospeševanje obrti g. Iv. Kregar je v svojem strokovnem govoru temeljito podučil lokalni odbor, ter mu dal obilo navodil za razstavo, po katerih naj se ravna ter s tem gotovo dobro izvrši svoje delo. Obenem obljublja, da bo imenovan zavod rade volje stal v zvezi z lokalnim odborom ter mu bo poslal tudi oglaševalne pole za obrtnike, ki se bodo zavezali, da razstavijo gotovo svoje izdelke. Te oglaševalne pole naj se osebno razdele med obrtnike, ter se naj jim razložijo, kakšnega pomena je razstava.

V imenu politične oblasti pozdravlja sestanek g. okr. glavar Fr. Župnek ter pravi, da je industrija in obrt v našem okraju zelo dobro razvita ter lahko konkurira z drugimi okraji. Delajte s skupnimi močmi in dež. vlada vas bode gotovo podpirala.

Primarij dr. Gregorič se zahvaljuje za povabilo ter obljublja svojo pomoč, da bo v prid mesta oziroma radovljiskega okraja, prinesla razstava obilo sadu.

Razvila se je potem živahna debata, v katero je posegla večina navzočih, na kar je predsednik zaključil zborovanje z željo, da bi lokalni odbor vestno izvršil svojo nalogo.

Z JESENIC.

Naši avstrijski Nemci so vsi patrioti, pa samo ne patentirani, kar je njih edina napaka. Kjer se čutijo bolj same med seboj, pokažejo takoj njih pravo barvo. — Bil sem od sobote do ponedeljka v Beljaku, ta kraj je menda še v Avstriji? in tu sem se prepričal o avstrijskem nemškem izdajalskem patriotizmu. Kavarna »Drau« je imela nad okni in vratni trobojnice in te so obstojale, po vašem mnenju seveda iz patriotičnih v Avstriji priznanih barv! A kaj šel! Nad enim oknom je bila črna - rumena - bela? in nad drugim črna - belo rdeča - pardon — to izgovorim bolj šepetaje, ker tukaj zna biti notica za to zaplenjena, ker konstatira sicer suho dejstvo, a pota državnih pravnikov so ponekod dokaj čudna. Pustimo to! Pri nas se na kmeth kdo zmoti, da o priliki razobesi narobe našo slovensko zastavo, orožniki jo s posebno naglico konfiscirajo, ker je baje srbska. — Če je dovoljeno razobešati v naši ljubi enakopravni Avstriji hohencolernske in frankfurtske trobojnice, katerih v to poklicani funkcionari ne le ne odstranijo, temveč z nekim dopadanjem in zadovoljstvom gledajo, tedaj bi se tudi ne smeli razburjati, ako se pri nas kak kmeth zmoti. Sploh se pa v Avstriji reže dvojen kruh. Pred leti so bile prepovedane po Kranjskem šolarjem polhovke in malo pozneje tudi fesi, v Beljaku pa nosijo skoro vsi šolarji rdeče in zelene burševske če-

Vodiški čudeži.

II.

V čast in slavo domovini so gotovo kapucini, (ker si Bog je mislil svet, kot veleval njihov red).

Vsak živi po svoji plači, eden dela, drug berači, (kapucini le jedo, nikdar delat ne gredo).

Kdor bi živel rad brez dela, ta živi naj še brez jela, rekel je svet Pavel že: »Kdor ne dela — naj ne je.«

Tam pri Reki na Trsatu, samostani so bogati, kapucini tam nekaj, so ustvarili svoj raj.

So po svetu krog hodili, in darove so prosili, ker se kmet je pekla bal, je darove jim dajal.

Da množili bi kulturo in povrh literaturo, spremenili neki dan, so v tiskarno samostan.

Liste tiskati so začeli nad napredkom so grmeli, ker jih to zelo jezi, da kmet več neumen ni.

Ker so bili v njih tiskarni časopisi suhoparni, mislili so vsi na to, kdo denarja dal jim bo.

Kar naenkrat neki dan pride ženska v samostan, rožni venec v roki nosi mlo prenočišča prosi.

Jonanca pri kapucinih na Reki.

Mladi pater Peregrin (bil je kozel - kapucin.) jo je prav lepo sprejel spraševati jo začel.

Ženska pa tako mu pravi: »Vsi pod kožo smo krvavi, da se rešim vseh skušnjav in različnih vseh težav, rada v kloster bi stopila, da bi pridno tu molila, kuhala in stregla vam, kakor sama vem in znam.

Kozel pravi: »Ljubo dete, ti imaš namene svete, mi te sprejmemo takoj, pojdi v kuhinjo z menoj.

Kar pa tiče se plačila božjih boš darov dobila zasluzila sveti raj si boš z delom vekomaj.

Mi te bomo naučili, kako dela se z darili, kaj se dela iz mesa — in iz drugega blaga.

Imamo pa več skrivnosti, (ker naš red se večkrat posti) in zato se iz krvi včasih tudi kaj stori.

Dolgo dekle smo iskali, ki bi vse ji v roke dali, ti pa dekle si za to, da šlo vse posreči bo.

Je Johanca odgovorila: »Vse po volji bom storila, Kuhala bom vam tako, kakor vam po volji bo.«

Tak Johanca s Peregrinom šla je k patrom kapucinom, (kar pa skriva samostan, to ne pride več na dan...)

Lepa vas je vas Vodiče, Tamkaj pasel je ovčice, en pobožen župnik star cele fare gospodar.

Enkrat se pri njem zgledalo je ena dekla »Bogomila« — župnik jo je v službo vzel, ker v devištvu je verjel.

Prvi čudež.

Kar naenkrat, kaj zasliši! Da godi se čudež v hiši — da Johanca krvavi, kakor da na križ visi.

Iz rok, iz nog iz prsne rane, zdaj pa zdaj ji kaplja kane, župnik gleda in strmi: »Božji čudež se godi...«

Župnik pravi: »To ni dekla, ki se je sem k nam zatekla, to svetnica je zares, k nam poslana iz nebes.

So jo v posteljo položili in pobožno so molili, obožvali čudež ta, ki ga nihče ne pozna.

Vsak popoldan po obedu bilo je na dnevnem redu.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Toda kaj vam je?... To me skrbi...«

»Nič hudega... slabosti, kakor me napade večkrat... a danes me prijemlje še prav posebno... Dovolite mi, da odidem...«

Gilberta se je oblekla v največje naglici in odšla, kakor da beži iz te hiše...

Ah, tisti, ki ga je hotela videti takoj brez odloga, vedoča dobro, da mu zdaj iztrga svojo skrivnost — tisti človek je bil stari Florestan...

Z razburjeno glavo in viharjem v srcu je dospela Gilberta v ulico Ešikje.

Toda Florestan se ob tej zgodnji uri še ni bil vrnil iz »Sto Norosti«. Doma je bila samo Roza, ki je pripravljala večerjo v tesni kuhinji, in Kastor, ki je prosil nocoj zapan običajnega božanja.

Gilberta je planila v sobo z venci. Tam je segla željno po svoji fotografiji, gledala jo in požirala z očmi: bila je kakor ponarebena one, ki jo je držala v rokah pred kratko uro.

Živčna izmučenost... tesnoba... in morda tudi sama sebi ne zaupajo-

ča nada... vsa ta čuvstva so ji pritrla v zelenkastomodre oči dve solzi, ki sta ji zdrknili po licih in kanili na tla. To pa ni ušlo pozornosti zvestega Kastorja, ki je čutil gospodarično žalost z nevarljivo gotovostjo dobrih psov: zacvilil je s turbomim, skoraj človeškim glasom in planil k njej, tolažeč jo po svoje.

Gilberta pa je dvignila psička kakor v nežnem kesanju v svoje naročje.

»Ubog, dostorček«, mu je besedovala, »ubogi, dostorček... tudi ti si žalosten, ko vidiš, da mi je hudo. Le počakaj, saj bo vse še dobro... še veselje naju čaka morda nazadnje, le počakaj...«

Veslje!... Ah, trenotek, ko se je imelo odločiti, je bil že tu...

Na tesnih stopnicah je začula korake. Bili so koraki starega Florestana...

Skoro hip na to so se odprla vrata, in vstopil je stari dobričina, ves zasopel, a še bolj presenečen:

»Kako! Ali si že doma? Toraj nisi večerjala v Varenški ulici?«

Toda priskočil je k njej, kakor hitro je videl njen obraz:

»Plakala si!... Še zdaj so ti oči polne solz! Kaj se ti je zgodilo, dete moje?«

Toda ona ga je bila prišla za roko... potegnila ga v sobo z venci ter zaprla vrata, tako da Roza ni mogla slišati njunega razgovora:

»Da, da... govoriti hočem jaz, ker si ti brez usmiljenja... in ker bi

me rajši videl umreti, nego da mi poveš...«

»Kaj govoriš, nesrečni otrok!«

»Pravim, da je zlo... da je krivto, kar si mi storil.«

»Jaz!...«

»Da, da, ti... ko si me pustil stopiti v to hišo... ko si vedel, kaj najdem v njej nekega dne!...«

»Ne razumem te.« je jeknil, tresoč se po vsem telesu...

»No, ker še vedno nočeš razumeti, ti moram povedati kateremu: videla sem sliko otroka, kateremu je ta le, na kamnu... da, moja slika... tako strašno podobna, da bi rekel človek, obedve sta narejeni po meni, ako ne bi bila ona druga stara že svojih trideset do štirideset let... in bi otrok, ki ga slika predstavlja postal mož in padel pri Rejšofenu... in bi podobnost med nama dvema ne bila zgolj podobnost, ki biva časih med očetom in med hčerjo, ki ji je dal življenje...«

»Gilberta... jaz nisem vedel...«

»Lažeš! Le poglej se: znoj ti stoji na sencih... treseš se kakor človek, ki se zaveda zlega dejanja, v katerem je vstrajal trdovratno...«

»Gilberta!...«

»Da, zlo dejanje je, skrivati resnico pred njo, ki bi jo morala poznati in ji krasti edino dedščino... ime njenega očeta!«

»Ali, ubogo dete... za to ime se ne moreš niti potegovati... niti nositi ga...«

Kriknila je v besnem triumfu:

»Ah! Vidiš, da si ga poznal!... Zakaj si mi lagal potem?«

Jecjal je, čuteč, da ni zmožen, ustavljati se temu ljutemu naskoku:

»Dete moje... Gilberta moja... obljubil sem tvoji ubogi materi...«

»Nisi ji obljubil, da me pošlješ v hišo, kjer bom živela kot tujka sredi ljudi svoje lastne krvi...«

»Obljubil sem bil — Gilberta, pomiri se! — Vidiš, zdaj, ko se je zgodilo po sklepu previdnosti božje... in si izvedela po drugih, ne po meni... vidiš, zdaj ti ne prikrivam ničesar več...«

Debele solze so zalile tudi njegove oči, podobno očem s'arega otroka:

»Oh, dragica moja, kako kruta si bila zdaj! Ali ne razumeš, da v mojih mislih ni bilo nikoli drugega kakor spoštovanje, ki ga dolguje vsak človek svoji prisiği... in da v mojem srcu ni bilo drugega kakor ljubezen do tebe... ljubezen brez mej...«

Ah, še preden je dogovoril, so se ovile Gilbertine roke strastno njegovega vratu:

»Odpusti, očka, odpusti! Nehvaleznica sem, ne zaslužim te ljubezni, ki ti jo vračam tako slabo! Toda poglej me... saj nisem pripravi pameti... vročica me kuha... meša se mi v možganih...«

On pa jo je miril in božal kakor nekda, ko je bila še dete:

»Ne, ne, dobra majhna deklca si. Ali meniš, da si ne predstavljam, kakšna nevihta vihra v tvojih mož-

ganih... v tvoji ljubi, zlatolasi glavi? Kdo pa naj ohrani oblast nad seboj, kadar izve takšne reči...«

»Kaj ne, da je on tisti, ki je moj oče?«

»Torej nisi vedela z gotovostjo?« je prašal ves preplašen.

»Pač, bila sem prepričana, vedela sem,« je dejala hitro, da ga pomiri, »toda rada slišim, da mi potrdiš tudi ti.«

Florestan pa je govoril, božaje dekle, ki je bilo obležalo v njegovem naročju:

»Obožaval je tudi tebe...«

In povzel je po kratkem premolku:

»Zmenila sta se bila, da počakata trenutka, ko doseže on polnoletnost in lahko popravi njeno čast pred oltarjem. Popravi... Popravi... krivo je skoraj, da rabim to besedo, zakaj nihče ni slutil ljubezenskega greha uboge Marte.«

»Moja stara mati,« je zamrmrala, »ne ve zanj niti zdaj.«

»In tvoj oče, Gilberta, kako te je ljubil! Ko je bil že na poti na bojišče, od koder se mu ni bilo usojeno vrniti, pa je izvedel, da si prišla ti na svet, je storil zate, česar ne bi bil tvegati za nikogar drugega izmed svojcev... Zapustiti svoj polk, to je pomenilo toliko kakor dezertirati, dezertirati vprico sovražnika. Pomenilo je toliko kakor igrati se s tem, kar je Rožgalskem najsveteljšega: s častjo...«

da Johanca krvavi —
župnik gleda in strmi...
Potlej pravi in ukaže:
»Ta prikazen se ne laže:
najsveteljša vseh svetnic
je Johanca iz Vodic...«
(D dalje.)

pice, katere po mojem prepričanju
ravnotako nimajo eksistenčne pravi-
ce, kakor polhovke, (katere nosijo
Kranjci gotovo že par sto let) in fesi.
Samo tam tega nobeden ne vidi, tam
ne predstavljajo burševske čepice
hohencolersko propagando, tam je
nošnja teh čepic popolnoma nedolž-
na! Daleč smo prišli, po brezbržno-
sti naših poslancev, v Avstriji! Pri
nas so to malenkosti, ni vredno, da
bi se za to potegovali, pri Nemcih so
pa to važne pridobitve! S tem doku-
mentirajo svoje mišljenje.

IZ DREZNICE PRI KOBARIDU.

Enkrat, pred leti smo volili na-
šega kandidata dr. Gregorčiča v de-
želni zbor in naš nunc častiti g. Kalin
nam ga je priporočil in je agitiral za
njega, kjer je le mogel in kar se je
dalo. Za časa letošnjih volitev je bil
v listi tudi dr. Gregorčič in čudno se
nam je dozdevalo, da je nlega popol-
noma prezrl in je agitiral za Abrama.
Nam seveda je bilo to neumljivo.
Preje ga je tako priporočal, a sedaj
kar na enkrat nič več. Radi tega pa
smo volili poslanca Miklavčiča in do-
bil bi tudi še več glasov, če bi ne bilo
med nami nekega nesporazumljenja.
Sedaj so odklenali tisti časi, v ka-
terih ste nam obljubovali in povsod
priporočali: Naša vera je v ne-
varnosti. Tega vam v bodoče ne bo
nikdo več verjel. Rečemo pa in pri-
bijemo, da Vi vero zlorabljate v po-
litične namene. — Zidati smo morali
cerkev, ki stane približno malenkost-
no vsoto 100.000 K; reci: stotisoč
kron. Pomislite, za tako malo vasico
kakor je Dreznica, pa taka palača.
Na vsakega kmeta pride približno
1000 K. Saj se mari ne bo v kratkem
zgodil kak čudež! Potem bomo imeli
Lurd pred nosom in nam ne bo po-
treba hoditi od doma. Imamo stari
Lurd na Francoskem, Novi Lurd na
Kranjskem; ta se bo imenoval pa
Veliki Lurd! — Začeli smo bolj sa-
mostojno misliti in upamo za trdno,
da bomo pri novih volitvah volili ka-
kor nam bo vest narekovala in se ne
bomo pustili komandirati. — Želeti
bi bilo, da bi se naročilo več izvo-
dov resnično ljubezniga lista: »Dneva«.
Razširjajte ga. — V kratkem se zo-
pet oglašimo. Vaščani.

IZ KAMNIKA.

V Kamniku živi revna rodina
Blaža Logarja, ki je nedavno odpo-
tvala v Ameriko. Njegova žena ima
pet malih otrok, in da isti pomorejo
do kakkega vinarja, pusti, da starejši
sin in hčerka raznašata po narod-
nih hišah »Dan«. V tujakšnji šoli so
jim to seveda pustili, dokler ni pri-
šel na deško šolo učitelj g. Jovan.
Odločil se je, da odzame revčkom
ta mali dohodek in je dotičnega de-
čka in deklico v šoli vsaki dan zapri-
lako, da se mu je s pomočjo gđc. A.
Klančar res to posrečilo.

Ne vem, da bi bilo to tako po-
stopanje z narodnimi otroci po šolah
res opravičeno? Sam naj skrbim, da
se o njem ne bodo javno govorile ta-
ke in slične dogodbe, kakor n. pr.
tate, ki je popolnoma prav resnična.

Dne 5. oktobra t. l. so praznovali
klerikalci 10letnico obstoja društva
»Kamnik«. Pri sporedu ni manjkalo
srečolova in na istem se je posre-
čilo dvema osebam dobiti nočno po-
sodo in »dudlo« s stekleno cevko.

MILAN SKRBINŠEK:

Slov. dramatična šola.

Naravnost nasprotno bistvu
igralske umetnosti pa bi bilo, če bi
hoteli deliti učence po spolu. Prvič
je radi tega, ker nista v nobeni drugi
umetnosti možni in ženska tako na-
vezana pri svojem stvarjanju drug
na drugega, kakor ravno v igralski.
To je tako jasno, da je vsaka nadalj-
na razlaga in vsako utemeljevanje
odveč. Drugič je pa, kar še enkrat
povdarjam, prava metoda vzgoje v
dramatični šoli edino le ta, da učitelj
v učencu budi njegovo zmožnost v
tem smeri, da ne posnema, temveč
ustvarja sam iz sebe. V tem oziru bi
bilo celo opreznost, da bi moške
učence podučevala igralka, ženske
pa igralec, ker bi bila tako nevarnost
najmanjša, da bi učenec učitelja le
posnemal. A to bi dovedlo do delitve
učencev po spolu, ki sem jo že zgo-
raj ovrgetel in utemeljil kot nasprotno
bistvu igralske umetnosti. Po vsem
tem je jasno, da mora biti vodstvo in
jedro dramatične šole združeno v eni
sam osebi.

Dramatična šola bi morala tra-
tati seveda najmanj deset mesecev
in poduk bi se moral vršiti po natan-
no fiksnem načrtu, v katerem bi
mel svojo odlično mesto tudi jez-
ikovni poduk.

kakoršne imajo navadno otroci. Go-
spod učitelj Jovan so predlagali, da
se zapoje zdravica: »Trikrat tri je
devet« in vsi po vrsti so pili vino po
dobleni dudli iz nočne posode. Se-
veda je imela pijača iz tako apetitne
posode tako opojno moč, da je bil g.
Jovan drugi dan nesposoben za po-
uk v šoli. Ubogi dečki 3. razreda so
ga sicer čakali do 10. ure dopoldne,
a potem so se na povelje g. naduč-
telja vrnili domov. To je torej en ja-
ko vzoren slučaj, kako se smejo ob-
našati učitelji »Sloveskarji«, katerim
je vse dovoljeno, dočim si ubogi otro-
ci še kruha ne smejo služiti.

Želeti je, da dobi naša mladina
res učitelje, ki jo bi znali odgojiti v
pravem duhu, ne pa take mladino-
ljube.

Kamniški naprednjak.

Stajersko.

Pri nas in drugje. Kadar si do-
volimo stajerski Slovenci v mestih in
trgih ter sploh v krajih, kjer smo v
narodnih manjšinah, zahtevati naj-
primitivnejše narodne pravice, se
nam dosledno popolnoma odrekajo.
Na Stajerskem nas je 450.000 duš.
V naši sredi pa prebiva neka absur-
dna masa, ki se da psovati za Nemce
in ki gre tako daleč, da nam zabra-
njuje tam, kjer smo v narodnih manj-
sinah, celo prosto razvijanje v
družabnem življenju. To, kar je do-
voljeno drugodi, se nam zabranjuje.
Ne smemo se prosto gibati na javnih
prostorih, nimamo pravice narodnih
pohodov, ne smemo kazati javno na-
ših krojev in znakov, da ne smemo
niti na lastni posesti izobešati svojih
narodnih barv in, niti slovenske jav-
ne objave raznih predmetov, nam niso
dovoljene. Nemurji sami pa, dasi
so med nami manjšina — niti ne
40.000 duš — gospodarijo neomejeno
nad nami in — uživajo vse svobod-
ne svobodnih državljanskih. Celo v
krajih, kot je n. pr. naša Ljubljana,
si drzno izzivati Slovence, pri čem-
er jih čuva država sama s svojo
policijo direktno, indirektno pa tudi
slovenski klerikalizem, ki je pripo-
mogel v svoji lastnosti povsod med
nami Nemcem, do nadvlade nad na-
mi. Nemcem je povsod dovoljena
najširša državljanska svoboda in vsa
prostost družabnega življenja. Ger-
manizacija narašča in rasla bo, do-
kler ne bo popolne državljanske svobode.
Pisarije nemških dnevnikov o
»demonstracijah« zadnjih dni v Ljub-
ljani, pa je sad letargije, ki je v našem
narodu splošno, v Ljubljani pa še
prav poseben.

Tako se — sodi! Dne 22. t. m. se
je vršila v Mariboru prizivna obrav-
nava posestnika Brezočnika iz St.
Lovrenca n. Mariborom, proti opro-
stilni razsodbi prvega sodnika v to-
žbi radi razžaljenja časti, prizadejani
Brezočniku po c. kr. poštarju Suhayu
in renegatu, učitelju Zrnkotu. Oba ta
dva sta ovadila Brezočnika lani de-
cembra meseca veleizdaje, a je bil
Brezočnik oproščen. Pri današnji obrav-
navi se je pokazala vsa justična
dvoreznost, ki je pri našem zakoniku
mogoča. Zrnko in tovariši so bili —
častikralje oproščeni. Zakaj? Ker se
je Brezočnikova tožba žaljenja časti
upirala na ovadbo Zrnka in tovari-
šev, v kateri pa ni pisano naravnost,
da se je Brezočnik obnašal veleizda-
jalsko, marveč samo »baje« (»soll«).
Ta ista ovadba s svojimi »baje«, pa
je svoje dni popolnoma zadoščala,
da je Brezočnik prišel — na zatožno
klop. Da ni bil obsojen, se je imel za-
hvaliti zgolj le okolnosti, da je samo
ena (to je pri prizivu povdarjal tudi
predsednik sodnega senata, nadsvet-
nik Fraidl) priča izpovedala zanj di-

rektno obtežilo, 15 ali 18 pric pa
razbremenilo. Smo iz tega posneli,
da, če bi bila le še ena sama priča
več izpovedale za Brezočnika obre-
menilno, bi bile te dve zadoščale —
da padejo vse ostale. Torej: Slovincu
poštenjaku bi bil lahko »baje« po-
skrbel mesece leče in degradirajo.
Za dva renegata pa je »baje« popo-
lnoma razbremenilo. Seveda pod
temi okolnostmi tudi ni pomagalo
to, da se je upiral zastopnik tožitelja
dr. H. Kukovec na to, da je kazniv
tudi oni, ki se ne informira dovolj,
predno stori kakšno tako ovadbo...
Ostalo je pri tem: »baje« je »baje«.
In ker je »baje« — »baje«, baje lahko
enemu vzame prostost in čast, »baje«
pa baje onim, ki z »baje« delajo na
kaj takega, tudi baje lahko služi v
to, da ostanejo — »nemški« kavalirji
— baje... Servus, Justitia...

»Baje« je baje zadoščal maribor-
skemu državnemu pravdniku, da je
dolgo ugibal, ko je bil Brezočnik o-
proščen veleizdaje, bili vložili proti
oprostitni razsodbi ničnostno izjavo
ali ne... Ko pa je Brezočnik konečno
radi onega nesramnega napada nem-
čuskega kvarteta Suhay, Zrnko,
Gastinger, in Zorhek vložil tožbo ra-
di žaljenja časti, pa so bili gospodje
sodniki prizivnega senata baje dolgo
časa v zadregi, ali je »baje« poma-
gal Brezočniku do »baje« — ne — ob-
sodbe, ali pa je baje bil le baje. Ko-
nečno so prišli do zaključka, da je
med »baje« in »baje« velika razlika.
»Lieb! Vaterland muß ruhig sein,
sonst hat ich dir den Schädel ein.«

Kaj vse je veleizdajstvo? Če
kdo pove, da je Srbija zmagala, za-
krivi s tem zločin veleizdaje. Če kdo
za to, ker je Srbija zmagala, vzdigne
často in vzkligne: »Živijo Srbija!« je
takisto storil veleizdajstvo. Če tu-
ljo po mariborskih cestah renegate:
»Heil Bismark! Heil Preussen- Heil
Wilhelm! Heil Deutschland«, jih ne
slišijo niti policaj, še manj pa naši
trije državni pravdniki... Tudi se
nikdar nihče ne najde, ki bi kaj ta-
cega gg. c. kr. državnim pravdnikom
povedal. Imajo pač svoje pravice.

Velenje. (Častno meščanstvo.)
Dne 19. t. m. so izročili Velenčanje
deželni odborniku dr. Verstovšek
umetniško izdelano diplomu, s kate-
ro se imenuje dr. Verstovšek čast-
nim meščanom Velenja. Slavnostne
izročitve se je udeležil poleg slav-
ljenca, župana Velenja g. Skaza, ter
kanonik g. pl. Adamovič in občinski
svetovalec.

... unser deutsches Vaterland«
naj Bog — obvaruje, je pisal oni Pe-
ter Rossegger ob 100letnici založni-
knjigarni »Alfred Staackmann« v
Lipskem, ki je nam Slovonom, av-
strijskim, in prav posebno še Slo-
vencem, kot Avstrijcem, prizadel s
svojim milijon, fondom za »Schul-
verein«, toliko gorja... Kje ste nem-
ški dnevnik-denuncijantje? Kje si
»Slovenec«, aranžir denuncijacij ljub-
ljanskih »demonstracij«? In, kje ste
stajerski Slovenci?!

Maribor. (Mlad tat.) V noči 20.
t. m. je nekdo vlomil v zganjetočo
Franciške Filipč na Koroški cesti
št. 20. Ko je naslednjega dne po-
licija stvar preiskavala, je dognala
dvoje: prvič, da je zmanjkalo 460 K
gotovine in drugič, da je dne 20. t. m.
ravno ko je Filipčeva prestevala
blagajno, prišel zganje pit, 19letni
August Trebše iz Pobrežja pri Ma-
riboru. Trebše je šel, ko je spil zga-
nje, na dvorišče zganjetoča, koder si
je ogledal kraj, v noči na to pa je
vlomil. Ko so ga prijeli, je skraja tajil,
pozneje pa priznal; denar so našli na
podstrežju fantovega mojstra, neke-
ga ključavničarja v Studenski ulici
v Mariboru. Trebše je že večkrat

predkaznovan, sedel že del časa v
prisilni delavnici, star 19 let in član
nemškega telovadn. društva »Jahn«.

Zidanmost. (Smrtneevaren pa-
dec.) Dne 20. t. m. se je peljal na-
premičav Avgust Vrhovec s svojim
kolesom po poti proti Rečici pri Liki
nad Zidanmost. Moža, ki kolesa-
sarenja še ni popolnoma vešč, je
srečala na cesti neka svobodeželna
svinja, ter se mu zaletela v kolo. Pri
tem je Vrhovec padel tako nesrečno
raz svojega kolesa, da si je večkrat
nalomil lobanjo. Smrtneevarno ra-
nenega so prenesli v neko bližnjo
bajto, koder še danes leži, kajti rana
je tako težka, da niti misliti ni na
prenos v Zidanmost. Vrhovec je ože-
njen in oče več otrok!

Maribor. (Slovensko gledališče.)
Na praznik Vseh svetnikov, dne 1.
novembra, uprizori Dramatično dru-
štvo Anzengruberjevo »Četrta božja
zapoved«, krasno ljudsko igro. Re-
žijo ima režiser g. Molek. Začetek
točno ob polu osmih.

Dnevni pregled.

Včerašnja konfiskacija »Dneva«
je podpisal — Skubel.

Včera je bil »Dan« ob 10. dopol-
dne konfisciran. Kako se je to zgo-
dilo, da so prišli gospodje šele ob
10. dopoldne na to, da je »Dan« ne-
varen — mi ne vemo. Menda je pri-
šel migljaj od drugod. Menda se je
zgodilo zdelo, da »Dan« že pre-
dolg ni bil konfisciran, zato so pad-
li po njem. — Nam so napravili s
tem dobro reklamo, kajti ob 10. uri
je cela Ljubljana govorila o tem, da
je »Dan« konfisciran in ljudje so hi-
leli v trafike, da si ga še pravočasno
kupijo.

Zastoj so se gnali klerikalci in
vsi drugi zaradi lipskih slavnosti.
Nemci so pokazali, da nikogar ne
marajo in potrebujejo. Mi jim pa tako
lezemo v —. Po vseh mestih tudi da-
leč na jugu smo imeli proslavljati
nemške zmage. Sedaj pa imajo. Pre-
vidnost je dobra stvar.

Priobčili smo spomine na Franco-
ze, ki smo jih prejeli iz vrst prepro-
ste ljudstva. Tam se vidi, kako mi-
slijo ljudje. Priporočamo se še za
druge podobne spomine po raznih
krajih naše domovine.

Priredili smo drugo izdajo. Kdor
bi lista ne dobil, naj se obrne na
upravo, da se mu naknadno pošlje.

Med temi, ki so državo oškodov-
vali za več tisoč voljaških obvezan-
cev, so bili tudi policijski uradniki.
Če bi »Dan« v njihovem revirju iz-
hajal, bi pa gotovo »Dan« konfiscir-
ali — ker je državni »nevaren«. Pa
bi jih ob tem še sram ne bilo!

Po toči zvone. Kakor pravi »Pe-
ster Lloyd«, je korak Srbije napravil
v Avstro-Ogrski najboljši vtis (v res-
nici so bili vsi »paf«, ker niso vedeli,
kaj to pomeni.) S tem je baje konflikt
med Avstro - Ogrsko in Srbijo od-
stranjen. Avstro-Ogrska se je prepri-
čala, da se more sedaj na Srbijo in na
srbske izjave zanašati in Srbija bo
sedaj uživala glas resnega in mirne-
ga sosedu. Seveda, seveda!

S. L. S. za pravice ljudstva.
Le noter, velika komedija. Tako kri-
če klerikalci. Tam pa, kjer se je treba
za ljudske pravice boriti, tam pa ni
poglavarja Krekovihi fantov, temveč
se izprehaja po Ljubljani. Misli si:
kljub temu, da je v Ljubljani zrak
pod kritiko, ampak vse eno ga lažje
prenesem, kot onega v parlamentu.
Tam je prevroče, ker je Kamila pre-
cej podkurila.

Grški »Suffenblatt« donatisku-
je »Edinost«. Zadnjič enkrat je nek

individuim napisal v »Edinosti« pra-
neumestni napad na »Dan«. Notici
je ponatisnil »Slovenec« in včeraj
je ponatisnil »Suffenblatt«. »Suffen-
blatt« najbrže ve, da je ono notici
napisal — kolega.

»Heil Kaiser Wilhelm!« Je do-
nelo zadnji petek na nekem zboru
vanju na Dunaju. Avstrijski vsenem-
ci so praznovali ta dan na Dunaju
spomin na bitko pri Lipskem. Slavi-
nosni govor je imel Schönerer, ki je
povdarjal, da je edina rešitev za
Nemce v Avstriji v tem, da se priko-
pi Avstrija k Nemčiji, kar se mora na
vsak način doseči. To mu pa še ni
bilo dovolj. Ob koncu je puzival na-
vzoče h klicu: »Heil Kaiser Wil-
helm!«, v čemur so mu ti nemški
patriotje z veseljem sledili. Dvignili
so se iz sedežev in divje kričali:
»Heil Kaiser Wilhelm!« Zgodilo se
Schönererju in njegovim pajdašem
radi teh protiaustrijskih in protina-
stinskih nastopov seveda ne bo nič.
Zdi se, da je po ideologiji megalom-
nega nemstva najprimernejše, če
slavimo stoletni spomin na bitko pri
Lipskem tako-le: V Avstriji — hoch
Wilhelm!, v Nemčiji pa žaljivo prezi-
ranje — Habsburžanov in Avstrije,
kateri se še njenih s krvjo priborje-
nih zaslug ne prizna. Vsenemška se-
mena morajo iti v klasje! Tako piše
»Straža«. Denuncijantske nature
»Slovenec«evce« to lahko porabijo.

Poroka. Poročil se je gosp. Dra-
go Pilih, uradnik c. kr. južne želez-
nice z gđc. Minko Žirovnik, hčerko
gosp. nadučitelja Žirovnika v Borov-
nici. Obilo sreče!

Volilni imeniki za letošnje dežel-
nozborske volitve se zdaj sestavljajo.
Da ne bo nihče zamudil prilike, v
reklamacijski dobi pregledati te ime-
nike, če je vpisan in ni izpuščen.

Klerikalni račun. Pri letošnjih
deželnozborskih volitvah delajo kle-
rikalci kar »na glas« račune in sicer
si prerokujejo, da bodo oropali na-
predno stranko kar za — dva man-
data. Da imajo za volilno agitacijo
polne kupe denarja, se ume po sebi:
Volilni sklad, katoliški sklad, ljudski
sklad in denar »Slov. Straže«. Ej,
to smo »liberalci« revčki proti črnim
kasam. Pa roke križem držimo in
čakamo. Na delo.

Službena pragmatika za držav-
ne uradnike je še vedno v nevarno-
sti in to deloma zaradi obstrukcije
Poljakov, deloma pa zaradi junkti-
ma: brez zagotovitve pokritja 30 mi-
lijonov — nobene odobritve finanč-
nega načrta. Poljaki nečijo o raz-
pravi o tem načrtu prej sploh nič ve-
deti, dokler se njih zahtevam glede
volilne reforme ne ustreže. Vlada je
torej v veliki, a neprijetni stiski. Dr-
žavni uradniki pa kljub svojim shod-
om še ne dosežejo — uveljavljanja
pragmatike, ker pragmatika brez
milijonov nič ne koristi.

Deželni urad »občega pokoj-
ninskega zavoda za nameščence« v
Trstu. V odobrovni seji 7. t. m. poro-
čal je načelnik o stanju zavarovancev
in o finančnem položaju deželnega
urada sledeče: Dne 1. oktobra t. l. je
bilo pri uradu 7539, z nadomestnimi
pogodbami 1948 in pri nadomestnih
zavodih 2013 zavarovanih name-
ščencev. Kot zavarovanju nepodvr-
ženih se je odklonilo 1061, izstopilo
je 8334 in prijavilo 20.895 na meščan-
cev. Od 1. januarja 1909, t. j. od kar
je v veljavi zavarovalni zakon do
31. decembra 1912 predpisalo se je
premi v znesku K 6.631.335 in od
1. januarja 1913 do 30. septembra
1913 pa K 1.363.568. Če se od skup-
no podpisane zneska (K 7.994.903)
odšteje faktično prejeti znesek
(K 7.096.091.86) ostane K 898.811.14,
kar odgovarja 11.25 odstotkov pred-

podučiti o pravilni izgovorjavi, in če
bi takšno delo tudi imeli, ne bi smelo
zadoščati, temveč bi se moral uvesti
za igralce slovenskega gledališča po-
seben obvezen kurz, kjer bi nas ka-
kšen večak učil pravilne izgovorjave.
In v dramatični šoli bi se moralo
predvsem, predno bi se pričelo z bi-
stvenim podukom, uvesti učence v
oderski jezik, to se pravi v pravilno
izgovorjavo slovenskega. Slovenski
ansambli, vsaj inteligentnejši, bi na ta
način kmalu govorili vzorno in tudi
tuji. Čehi bi nas ne morili več tako
s svojim spakodranim jezikom. Že
lani, ko smo dobili v Otonu Župan-
čiču fino čutečega dramaturga, ki
mu je bila napačna izgovorjava pra-
va muka, se je poznalo Čehom, da
so govorili drugačno slovensčino, ka-
kor pod Govekarjevimi vodstvom,
dasi so se zelo začudili težkočam, ki
jih stavi neslovenskemu igralcu fino
diferencirana fonetika slovenskega
jezika.

Nadalje bi moral biti v učnem
redu dramatične šole tudi dramatur-
gičen poduk.

Kajti samo igralec, ki ima vpo-
gled v svetovno literaturo, ki ve, v
kakšno kulturno in literarno dobo je
treba uvrstiti dramo, v kateri nastopi
samo igralec, ki zna dobro ločiti
tragedijo od igrokaza, komedijo od
veseloirge itd. ima smisel za štil in
zmožnost za štil.

In samo oni igralec, ki pozna
dobro tehniko drame, ki pojmuje
stavbo celotnega dela, posamihi de-
janj in poedinihi scen, si bo znal svo-
jo igro prav zamisliti in vporabo
sredstev, ki jih ima na razpolago,
ekonomično uravnati, to se pravi
tako, da bo sedaj hranil s čuvstvom
in mimiko, sedaj v njih naraščal in
zopet pojemal in jih crescendoval v
pravem momentu do najvišje eksta-
ze, kakor je pač to v strukturi drame,
dejanja ali scene utemeljeno.

Seveda bi bilo prav koristno, da
bi imeli učenci v dramatični šoli pri-
liko se izvežbati v plesu, borenju,
čitanju tujejezičnih tekstov itd. itd.,
a vse to ni za igralsko umetnost bi-
stveno, in ker bi stalo le denar ter
mnogo časa, ki se porabi v drama-
tični šoli rajši boljše, je takšen poduk
popolnoma odveč, posebno če se po-
misli, da ima vsak priliko se izven
šole vsemu temu priučiti.

Sicer pa bi itak moral veljati
princip, da se sprejemajo v dramati-
čno šolo le zadostno inteligentni ljud-
je. Saj je gotovo med nešolanimi najti
talentov, a kaj, ko je neinteligentna
tisti iekleni obroč, ki ne pusti talentu
do svobode.

Inteligenca je dandanes za igral-
ca prepotraben rekvizit. Današnja
dramska literatura si je prilastila
človeka takšnega, kakoršen je v res-
nici. Danes pisatelji ne postavljajo več

v svoje drame šablonskih figur, ki bi
se mogle, kakor nekdanj značilni krat-
komalo kot ljubimci, junaki, intriganti,
naivke itd. Moderni pisatelji riše člo-
veka z njegovo komplicirano dušo
in to so značaji, ki jih ni mogoče
igrati s tistimi enostranskimi igralci,
ki se nazivljejo junake, intrigane, lu-
blince, naivke itd. To so vloge, ki za-
htevajo igralcev, ki niso le nadarjeni,
temveč tudi zadostno inteligentni, da
morejo poginuti te komplicirane duše
in si ustvariti jasno sliko o značajih,
ki jih imajo igrati in o psiholoških
procesih, ki se gode v notranjosti teh
ljudi.

Za nameravano dramatično šo-
lo našega kluba sem si bil napravil
načrt, po katerem bi se delil poduk
v tri glavne dele: jezikovni, drama-
tični in dramaturgični poduk.

Za jezikovni poduk bi bilo treba
dobiti inteligenta, filologa ali pisate-
lja, ki je večš fonetike slovenskega
jezika. Ker še nimamo prepotrebne
učne knjige za poduk prave izgovor-
jave, bi si moral ta učitelj zbirati za
posamezne ure sproti material. Ker
bi se moral združiti s podukom prave
izgovorjave tudi poduk sploh čiste
in jasne izgovorjave, bi moral pričeti
učitelj z izgovorjavo posameznih vo-
kalov in konsonantov, in preiti nato
k skupinam vokalov in konsonantov,
k posameznim besedam, stavkom in
odstavkom. Ta jezikovni poduk naj

pisanih premij. Ta zaostanek je deloma pripisati dejstvu, da je pravnim sredstvom proti določbam penzijskega zakona priznana odločilna moč. Od 1. januarja 1913 do 31. avgusta 1913 se je izplačalo 21 odpravnin vdovam in sirotam, ki so se do sedaj priznale, vsled nezgod v službi, znašajo letnih K 2350.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju javlja, da se nadaljuje predavanje g. dr. Iv. Prijatelja: »Semdeseta leta v slovenski kulturni zgodovini« v soboto, 25. t. m., ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih VIII. Langegasse 50. I. K. obilno udeležbi uljudno vabi odbor.

Slovensko gledališče v Celju. Slovensko gledališče v Celju otvorilo nedeljo 26. t. m. svojo letošnjo sezono z burko »Charlesjeva teta«, pod vodstvom g. Josipa Moleka, bivšega člana deželnega gledališča v Ljubljani. Slavno občinstvo se opozarja na to veselo burko, ki se igra na vseh odrih z velikim uspehom. Začetek predstave točno ob pol 8. uri zvečer. Predprodajo vstopnic je prevzela iz prijaznosti tvrdka Goričar & Leskovšek.

IV. knjiga »Znanstvene knjižnice Omladine«: dr. Gustave Le Bon, Psihologični zakoni razvoja narodov, stane 2 K 50 h, ne 3 K 50 h, kakor je pomotoma na hrbtu naznačeno! Upravičeno »Z. K. O.«

Ogenj. V noči na 20. t. m. je izbruhnil na doslej še nepojasnjen način ogenj v hiši posestnice Jerneje Grilca iz Spodnje Lipnice pri Radovljici. Ogenj je vpepelil s slamo krito hišo, kakor tudi pod. Požarni brambi iz Kamne gorice se je posredilo ogenj lokalizirati. Skupna škoda znaša 3000 kron, ki zadene Grilca tem občutnejše, ker ni bil zavarovan.

Vlom in tatvina. V začetku p. m. ponoči je bilo vlomljeno v stanovanje učitelja Adolfa Hermelja iz Cerklje. Doslej neznan tat je ukradel fotografski aparat, daljnogled brez etujla, zlat poročni prstan z vrezanim datumom 9. 2. 02., zlat ženski prstan s tremi opali, par zlatih uhanov s tremi rdečimi kamni, zlato brožo z dvema kamnom, srebrno verižico s privrskom, več obleke in šest belih žepnih robcev z rumenimi in modrimi okraji. Skupna cena ukradenih predmetov znaša 401 kron.

Se en vlom. Preteklo nedeljo so vlomili med jutranjo mašo neznan storilec v hišo posestnice in prodajalke Marije Oblak iz Javorij pri Škofji Loki. Tatovi so odnesli iz miznega predala, kamor je bilo tudi vlomljeno 51 kron, potem več hlebec kruha in iz velikega lonca okrog dveh kilogramov kuhane mesa. Tudi s klobasami so se tatovi preskrbeli. Orožništvo jih zasleduje.

Maščevanje odpusčenega delavca. Prejšnji teden je odpustil pri stavbi novega šolskega poslopja na Jesenicah polir Filip Jurkovič nekega zidarja, ki je bil pri njem uslužben. Omenjeni zidar je bil večkrat pijan in ni hotel delati. Iz maščevanja je zidar polirja ozmerjal in mu grozil, da ga bo ustrelil. Delavca je orožništvo aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski Gori.

bi se pričel nekaj časa pred dramatičnim, kajti pri tem je treba že materialja (besed), ki ga morajo pa učenci že precej poznati, ker sicer ne vedo kaj z njim početi, ali pa bi ga nepravilno uporabljali.

Dramatični poduk naj bi obsegal deklamacijo, prednašanje, prozo, mimiko, pantomimo in igranje. Seveda bi moral biti tudi dram. poduk čisto sistematičen. Z mimiko in pantomimo bi se lahko pričelo takoj, poleg tega pa lepo po vrsti z deklamacijo lažjih pesnitev do najtežjih, igranjem monologov, posameznih scen, kratkih iger in končno z naštudiranim velikim vlog. S tem v zvezi bi bilo najmanj kakšnih pet do šest javnih produkcij. Pri prvi bi bila deklamacija, pri drugi igranje posameznih scen in kratkih pantomim, pri tretji vprizoričev enodejank in pri ostalih vprizoričev velikih dram, kjer bi moral imeti vsak učenec priložnost pokazati, v koliko je po svojem talentu, s svojo rutino in s tehničnim znanjem, v kolikor in je možen pridobiti v dramatični šoli, zmožen, s pomočjo svoje inteligence ustvariti ostro začrtan celoten značaj psihološko in tehnično težke vloge.

Dramaturgičen poduk naj bi obsegal različna predavanja o literaturi, razlago tehnike drame, čitanje dram in njih analizo, predavanje o zgodovini gledališča in igralske umetnosti, o njenem pomenu, ki ga ima kot kulturni in socialni faktor itd., itd.

In edino ta delitev poduka, med več učnih moči, ki bi bila utemeljena v teh treh delih učnega načrta (jezikovni, dramatični in dramaturgični

Vlom v delavsko hišo. Pretekli petek so vlomili doslej neznan tatovi v gozdu »Mlaka« pri Zimuncu v neko delavsko hišo in so odnesli uro remontirko s dvojnatim pokrovom in srebrno verižico, dvoje denarnic s tremi kronami, dežnik in več obleke kakor tudi perila.

Areacija dveh tatov. Posestniku Francetu Peternejlu iz Javorij pri Škofji Loki je bilo te dni v odsotnosti domačih ljudi iz zaklenjene hiše ukradeno 143 kron. Kmalu po tatvini pa se je orožništvu posredilo tatova zaslediti. Dolgoprsteža sta 19letni dninar Valentin Kokalj in 20letni kajzarjev sin Mihael Peternejl, oboje iz Javorij pri Škofji Loki. Po tatvini sta omenjena fanta posetila več gostiln, udeležila sta se tudi nekega plesa in sta v veseli družbi zapravila ukradeni denar. Ko sta videla, da jima ta že zmanjkuje, sta z ostankom najela izvoščeka in sta mu naročila, naj ju pelje domov. Orožništvo je oba tatova aretiralo in ju izročilo okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

L. bljana.

Boj »Dan«. Včeraj so se ljudje kar trgali za »Dan«. Po deželi ga je skoraj povsod zmanjkalo. Zato je bil v Ljubljani do 10. ure, ko so ga začeli policaji pobirati, že skoraj razprodan. Ker do 10. ure ni bilo v Ljubljani zaradi »Dnevnih« notic revolucije, se iz tega vidi, da nismo nič hudega pisali. Značilno pa je, kako so pri tem postopali policaji. V neki trafiki na Bregu si je neki gospod kupil »Dan« in ga hitro nekoliko pregledal. Naenkrat plane v trafiko policaj in pograbi »Dan« na mizi, iztrga ga pa tudi gospodu iz rok. Gospod se je skliceval, da je ta izvod njegova osebna last. Policaj pa mu je ošabno odgovoril: »Kar moja roka zagrabi, tega ne dobi nihče več« in je zmečkal »Dan«, ki si ga je oni gospod kupil. O naši policiji se je že toliko pisalo, da ne bomo ob tem slučaju zopet govorili o dostojnosti. Oni gospod je videl že nekaj sveta in je nam priznal, da take surovosti, kot je v Ljubljani, še ni videl nikjer.

19.950 certov rži kupi vojaška uprava za Maribor. Ponudbe kakor navadno.

Včerajšnji »Slovenec« govori o denarju in o »takem denarju«. Gospoda, saj se razumemo, kaj ne da! In sami dobro veste, da so takšne vere otročarije — toda pisanje takšno je: lumparija, ki je je zmožen edino le sfanatiziran slovenski klerikalec. Zadnjič Srebrnič, ki je v naprednih listih lažal, da so od židovskega denarja podkupljeni, danes reaktorji »Slovenca« sami. Lumpje, pjuj!

»Slovenec« pripozna, da je informiral nemške liste o »demonstracijah« v Ljubljani redaktor »Slovenca«. No, saj smo samo to hoteli vedeti! Glede drugih sumničen opaziramo na današnji uvodnik. Konstatiramo samo, da so se ljudje zgrajali nad »Slovencem« — ne nad nami.

Na adresu tukajšnjega državnega pravdnštva. Po zakonu mora odgovorni urednik lista tam stanovati, kjer list izhaja. Pri »Slovencu« pa je podpisan zdaj poslanec

poduk) bi bila dopustljiva. Jezikovni poduk bi moral imeti itak kakšen gospod neigralec, dramatičen poduk bi moral biti seveda v rokah vodje dramatične šole, ki ima lahko obenem tudi dramaturgični poduk, če ni drugega dovolj inteligentnega igralca, kateremu bi ga lahko poveril. Rezum je torej tak:

Učni red dramatične šole:

1. Jezikovni poduk (pravilna izgovorjava slovenščine.)

2. Dramatičen poduk (vzgoja igralstva in štatistije — deklamacija, prednašanje proze, mimika, pantomima, igranje.)

3. Dramaturgični poduk (predavanja.)

Učne moči:
Za jezikovni poduk — pisatelj ali filolog.

Za dramatični poduk — igralec (vodja dramatične šole).

Za dramaturgičen poduk — igralec.

Učenci. Pri sprejemu stroga izbira. Za to določen preizkušni čas. Poseben pogoj poleg nadarjenosti — izobraženost, inteligenca.

Učna doba — deset mesecev.

Pet do šest javnih produkcij. Bilo je treba, da sem tu povedal svoje misli o slovenski dramatični šoli, kajti če ne letos, ko je itak že precej pozno, pa bo treba na vsak način misliti prihodnje leto na ustanovitve take šole, če si hočemo vzgojiti uporaben naraščaj. Mislim, da bodo te vrstice pripomogle mnogo k pravemu umevanju resne dramatične šole in dale onim faktorjem, ki se bodo bavili z njeno ustanovitvijo, v marsičem pravo direktivo.

Jože Gostinčar, ki ne stanuje v Ljubljani, ampak na Dunaju. C. kr. drž. pravdnštvo vlnudno vprašamo: po katerem zakonu je to dovoljeno, če pa ni, zakaj se ravno pri »Slovencu« to trpi?

»Vsegamogočni« se boji. Za nedeljo sklicujejo klerikalci volilni shod v »Unio«. Ker v Ljubljani nima dovolj pristavev, vabilo na shod tudi okoličane, da bi napolnili dvorano. Zanimivo je tudi to, da se klerikalci bojijo javnega, vsakemu dostopnega shoda in puščajo na svoje shode v Ljubljani samo svoje somišljenike. To tudi naglašajo v pozivu. Čudno, tako mogočna stranka, pa si ne upa prirediti v Ljubljani javnega, vsakemu dostopnega shoda! Kaka je ta vsegamogočnost?

Turner žuga. Turnerjev in Finkov organ »Slovenec« pravi: »Ti gospodje naj se torej nič ne čudijo, če na njih informacije in notice nič ne damo, posebno ne na notice o državnih policiji, katere se imajo največ povoda bati.« To je odgovor na našo in cele slovenske Ljubljane zahtevo, da mora iti iz Ljubljane Turner, ki je Slovence zmerjal s kranjskimi psi! Turner bo kratkoma poiskal pisce dotičnih notic v Dnevu, jih — aretirati in jih »metal po tleh kakor pse«. Da bi bil Turner tega zmožen, radi verujemo, ali »Slovenec« igra res prav žalostno ulogo s tem, da tega človeka brani. Sicer smo pred volitvami, ali kar je preveč, je vendar preveč in tega niti od »Slovenca« nismo pričakovali. Morda se pri »Slovencu« že pečalo z mislijo, da bi na dan volitve izročili vse njim nasprotne volitve po Turnerju in Finku kratkoma aretirati? Tako nekako, kot se je to nekad delalo na Hrvatskem s proti madžarskimi volitvi. Vse mogoče.

»Slovenec« je hud radi članke, ki je izšel v »Dnevu« o lažeh, priobčenih v graških listih o petkovih dogodkih v Ljubljani in pravi, da je to tako »infamna obdolžitev, da je res vredna največjega lažnika v Ljubljani, ki te pod članek v »Dnevu« dal črko iz svojega imena: a. Pisec dotičnega članka pa sploh ne živi v Ljubljani. Sicer pa je naravnost smešno, kako klerikalci vedno iščejo samo onega, ki je proti njim kaj napisal, ali govoril, samo da se izognejo debati o temu, kaj je dotičnik napisal ali izgovoril. To je značilno za njihovo taktiko.

Nekadaj in sedaj! Nekdaj smo imeli univerzo, sedaj je nimamo. — Nekdaj smo bili kraljevstvo, sedaj smo slabše kot turški vilajet. — Nekdaj je bila Ljubljana glavno mesto Ilirije, sedaj bi se jo kmalu ne smelo imenovati slovensko. — Nekdaj smo imeli Slovenci vse potrebno šolstvo, sedaj ga nimamo. — Nekdaj se je ravno slovenski kot državljani, sedaj pa kot sužnji. — Nekdaj smo imeli vse državljanske pravice, sedaj nimamo nobenih. Nekdaj so nam dali svobodo, sedaj so jo nam vzeli. Da je temu tako, je kriva ponižnost in uslužnost Slovencev, ker gotovi ljudje mislijo, da nam zadostuje, če se nam reče: »Mi smo vas »osvobodili«.

Gledališko vprašanje. Sinoči je imela gled. komisija sejo z intendantom Treščecem in se je doseglo, da pride g. Borštnik kot vodja slov. gledališča v Ljubljano. G. Borštnik pride že jutri.

»Slovenska Matca« je trn v peti našim klerikalcem. »Češka akademija« dobi 20.000 K državne podpore, pa ni razobesila nikakih zastav, ker veda in znanost nimata nič skupnega z bitko pri Lipskem. — Ker pa v »Matici« niso vihrale zastave, denuncira »Slovenec« njenega predsednika in očita onih borih 1000 kron, ki jih dobi »Matica« od države. Dolžnost države je, da podpira naša kulturna podjetja, ker plačujemo davke državi. Drugi narodi dobe na 100.000 K. Nemci imajo n. pr. pet univerz — klerikalci pa ne privoščijo »Matici« 1000 kron. — Kaki lopovi so to! Oni bi seveda radi dobili teh 1000 K za »Leonovo družbo«. Mislimo, da je še 1000 oseb na Slovenskem, ki bi poskrbele, da dobi »Matica« tistih 1000 kron tudi brez drž. podpore. Na klerikalni napad pa odgovorimo z delom za »Matico«.

Sestanek prijateljev godbe bo prih. sredo pri Anru.

Najnovejša od Johance. Sliši se, da je Johanca od žalosti v neki kamniški gostilni spila tri politre vina in je tam pozabila neko taško z zanimivimi pismi. Ko je šla v kamniku na kolodvor, so jo baje ljudje zmerjali — ona pa je baje rekla: »Kaj hočete meni — druge zmerjajte, oni so krivi.« — Sedaj je baje Johanca nekje v Istri. Obupane tercijalke govore, da je baje v morje skočila. Vso stvar ima v rokah ljubljansko sodišče.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« želi svoje lansko leto začeti ljudske koncerte v letošnji zimski sezoni nadaljevati. Odbor je

za sodelovanje naprosil priznane umetnike in umetnice, društveni pevski zbor pridno študira nove, še neizvajane skladbe, tako, da bo občinstvu za nizko vstopnino mogoče poslušati izvajanja vredne skladbe modernih skladateljev. Priporočamo koncerte »Lj. Zvona« v uvaževanje in jim želimo mnogo uspeha!

Jezdni odsek telov. društva »Sokol II.« vabi vse svoje člane na skupni sestanek dne 27. t. m. ob 9. uri zvečer v restavracijo »Zlatorog« v svrhu dogovora glede jahanjske šole, ki se prične 5. novembra in bo vsak teden dvakrat od pol 8. do 9. ure zvečer. Vabilo se tem potom vsi, ki imajo veselje do jahanja, da pristopijo k odseku ter se gorenjega sestanka udeleže ali svoj pristop pismeno naznani na naslov b. Frana Krapeža v Gosposki ulici. Na zdar!

Iz zanesljivega vira se nam poroča, kako neznosne razmere vladajo pri klerikalcih. Od dne do dne so hujše, tako da že uslužbenci in pazniki v prisilni delavnici ne smejo niti besedice izpregovoriti, ne z enim, ne z drugim. Klerikalnih denuncijantov pa se nikjer ne zmanjka. Ni dolgo tega, kar je šel neki paznik družega paznika tožiti k ravnatelju samo za to, ker je videl v njegovem stanovanju vžigalice Ciril - Metoda, namesto vžigalic klerikalnega naslova. Kakor se govori in sliši od vseh strani, morajo od paznikov otroci moškega spola biti v vrstah in naraščaju čukov, med katerimi se pa najbolj odlikujejo Papežev in Vidmarjevi. Je pa tudi en par takih, ki se upirajo pristopiti k čukom, zlasti od paznika Pirnata sin, katerega so vrgli iz gimnazije. Ta fantek pravi, da ne gre k čukom, ampak veliko raje k sokolom, tako, da ga oče s palico pretepeva, da bi ga omeheal in s tem zadovoljil klerikalni zahtevi. Seveda bi človek mislil, da je tak oče nesposoben, ki pretepa svojega sina za to; kdor pa pozna naše klerikalce, se ne bode prav nič čudil temu početju, ker ve, da izgubi službo, če se ne bode pokoril klerikalcem. Take in enake razmere vladajo pod sedanjim koruptno klerikalno komando, pa ne samo v prisilni delavnici, marveč povsod, kjer imajo naši klerikalci svoto besedo. Tako dela stranka, čigar voditelj je vpil pred enako volilno pravico za enakopravnost, državljanstvo svobodo itd. Tako je dežela enim razpisna mati, drugim pa zakrknjena mačeha.

Slovensko gledališče. Včeraj se je pel ob obilni udeležbi »Trubadur«. Igra, ki vedno privabi veliko občinstva. Igralo se je dobro.

Prof. Jensen, znani prijatelj Jugoslovanov, ki se je te dni mudil na Balkanu in proučeval razmere — pride danes zvečer v Ljubljano. »Slovanski klub« mu priredi večer, na katerega so vabljivi vsi člani kluba. Zvečer v »Unio«.

Tatinska hlapca. Pretekli terek okrog desete ure ponoči je stražnik aretirat 24letnega hlapca Franceta Bombega ravno v trenutku, ko je skočil ta čez železno ograjo Šarabonovega dvorišča. Bombeg je imel pri sebi dva zaboja, v katerih se je nahajalo več perila in dva kilograma kave. Neki drug Šarabonov hlapec Janez Jagrič po imenu je hotel tudi skočiti čez ograjo, pa je na nji obvisel. Policija je oba nepoštenjakoviča izročila tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

Tatvina. Konjskemu kupcu Juriju Kmetiču iz Trznja je te dni ukradel neznan tat usnjato ročno torbico s perilom in različnimi računi in to na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški. Policija tatu zasleduje.

Zaletel se je maljen psiček, rujave barve, sliši na ime »bucis«. Kdor ga najde, naj ga odda v trgovini Stari trg šte. 5. proti nagradi.

Umrlj so v Ljubljani: Ciril Mali, sin knjigovodje, 18 dni. — Drago Perharc, in davčnega upravitelja, 12 let. — Karol Zohar, sin topničar, ognjčarja, 7 dni. — Eliza beta Jerše, dninarica-hiralka, 82 let. — Rudolf Cizej, deseterik c. in kr. topnič. polka 7. 23 let. — Kračman Fran, hiralec, 59 let.

Kinematograf »Ideal«. V petek 24. specialni večer. 1. Slike iz Savojskega. (Potovalni film.) 2. Sin narednika (Amer. življenska slika.) 3. Valdemar ljubimkuje. (Velekomično.) 4. Tekmeča. (Amer. drama.) 5. Pivec. (Amer. drama.) Samo popoldne. 6. Kazimir in njegov medved. (Humoristično.) 7. Zopet zavzet. (Dramatični izkroak v 2 dejanjih.) Samo zvečer od 7. ure naprej. 8. Sam. (Velekomično.) Samo zvečer od 7. ure naprej. Jutri »Poslednja želja jeklenega kralja« (Učinkovita Nordisk drama v 3 dejanjih. Samo zvečer. 8. Hurra, nastanitev! (Velekomič. učinkovita veseligrava v dveh dejanjih.) Samo zvečer.

Loterijske številke, Trst: 42, 9, 87, 52, 74.

Trst.

Na naslov slovenskih pekovskih mojstrov v Trstu. Znano je, da tvorijo slovenski pekovski mojstri v konzorciju (zadruzi) pekovskih obrtnikov v Trstu večino. Italijani so torej v manjšini. Vkljub temu pa ima omenjeni konzorcij v svoji pisarni nastavljenega italijanskega uradnika, ki niti trohice ni zmožen slovenskega jezika. To dela Slovincem mnogo težkoč, vodstvu konzorcija, v katerem so — kakor rečeno — Slovenci v večini, pa veliko smatoto. Nadalje lahko dokažemo, da ta konzorcij vlaga na sodnijo v italijanskem jeziku pisane vloge. Navedeno postopanje je v popolnem soglasju s slovensko pasjo ponižnostjo. Povemo, da teh razmer ne bomo dolgo trpeli. Vodstvo konzorcija naj nastavi slovenskega uradnika, na sodnijo pa naj vlada spise v slovensk. jeziku — in imelo bo mir. Skandal je, če tudi tam, kjer ne bi bilo treba, klanjamo tujcim tilmik.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOJI NA SRBSKO - BOLGARSKI MEJL.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Iz Skoplja javljajo, da so Bolgari navzile temu, da je nova srbsko - bolgarska meja natančno določena, zasedli neko srbsko stražnico na hribu Govedarniku, jo utrdili za obrambo in so celo streljali na srbskega oficirja, ki jih je pozval, da stražnico zapustijo. Nastal je boj, katerega rezultat je bil, da so bili Bolgari vrženi iz zasedene stražnice.

V Strumici in Čustendilu se pripravljajo bolgarski četaši na vpad v Srbijo in zdj se, da so Bolgari še vedno pripravljeni na nove opasne avanture, od katerih bodo trpeli samo škodo.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Uradno se poroča, da so bili Bolgari odgnani iz obmeine stražnice Boždarice, ki so jo tudi zasedli, četudi se nahaja na srbskem ozemlju.

PRESTOLONASLEDNIK ALEKSANDER V SKOPLJU.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Jutri odpotuje prestolonaslednik Aleksander v Skopje, kjer bo prisostvoval pri proslavi prve obletnice osvoboditve mesta po prvi srbski armadi, ki ji je poveljeval prestolonaslednik.

IZ SRBSKE SKUPŠTINE.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Manjšina v finančnem odseku je predložila svoje mnenje o državnem posojlu.

Govori se, da bo ministrski predsednik Pašić odgovoril na interpelacijo o vpadu Arnavtov, potem ko narodna skupština reši vprašanje adrese in posojla. O posojlu se je razpravljalo včeraj in danes in radi nujnosti predloge je imela skupština danes sejo tudi popoldan, posebno, ker je na dnevnem redu tudi naknadni kredit za leto 1913.

Stojan Novaković je vložil interpelacijo glede avstro - ogrskega ultimatumu, Giorgievič o vpoklojiti generala Mišića, Blagoje Ilić o vjetnikih, ki so še ostali na Bolgarskem in dr. Jovan Sterlić o sodelovanju aktivnih ministrov v denarnih zavodih.

SRBSKI KOMISAR V SOLUNU.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Na eni prihodnjih ministrskih sej se izvrši imenovanje srbskega komisarja za Solun, ki bo imel zadačo informirati srbske trgovce in posredovati za njih pri grških oblastih. Solun postane namreč glavna importna in eksportna točka za srbsko trgovino, posebno, ker je Grčija dala srbski trgovini ne bodo, da se Solun nahaja v drugi državi. Grčija je te privilegije dala srbski trgovini v Solunu zato, ker bi brez srbskega zaledja Solun postal v trgovinskem oziru popolnoma brezpomembno mesto in bi bil gospodarsko silno oškodovan.

KRATKE VESTI IZ SRBIJE.

Belgrad, 23. oktobra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Včeraj je prispel semkaj črnogorski naučni minister Mijušković.

Po dosedaj zbranih podatkih iz naša škoda, ki so lo Bolgari napravili, ko so vdrl v Kulaževac, okolu štiri milijone dinariev.

Minister narodnega gospodarstva je odobril pravila in dovolil ustanovitve »Balkanske kreditne banke s sedežem v Beogradu.

Vprašanje moratorija je rešeno. Za plačevanje menic se podaljša rok do 5. decembra.

Mesto dosedanje finančne strazne se razvrsti ob nekaj 4000 vojakov.

»Štampa« javlja, da bodo izdelale vse štiri opozicijske stranke narodni skupščini posebno adresu kot odgovor na kraljevo prestolno besedo.

Z ozirom na dejstvo, da je službovanje uradnikov na ozemlju nove Srbije zelo težko, ker primanjkuje primernih stanovanj in drugih potrebnih reči, ni hotelo naučno ministrstvo samo imenovati profesorje za nove gimnazije in druge srednje šole, temveč jih je pozvala, naj se sami zgledajo oni, ki bi hoteli prevzeti težavno službo in se žrtvovati za narodno stvar. Rezultat je bil izredno povoljen: zgledalo se je prostovoljno več profesorjev, kot je potrebno. Ta požrtvovalnost profesorjev je napravila tem lepši vtis, ker se uradništvo drugih strok brani službovanja v novih krajih.

POSOSILO.

Beograd, 23. oktobra. Z 67 proti 52 glasovi je bila sprejeta predloga o 250 milijonskem posojilu v prvem branju.

BOLGARI.

Sofija, 23. oktobra. Minister zunanjih zadev Genadiev je odpotoval v inozemstvo.

Sofija, 23. oktobra. Kakor pravijo došla poročila, preganjajo turške oblasti bolgarske prebivalstvo v okraju Lozengrad in ga silijo, da zapuša svojo domovino. Bolgarski notabili, učitelji in duhovniki so prisiljeni podpisati izjave, da prebivalstvo iz lastne volje zapuša svoje imetje.

IZ ČRNE GORE.

Cetinje, 23. oktobra. Na vesti lažljivih tistov, ki pišejo, da so črnogorske čete ropale po albanskem ozemlju konstatira tiskovni urad, da je to laž, o kateri se bo že mednarodna komisija prepričala.

Cetinje, 23. oktobra. Vodja opozicije Radović je imenovan za državne svetnika.

POGAJANJA MED OBEMA SRBSKIMA DRŽAVAMA.
Cetinje, 23. oktobra. Vprašanje meja med obema srbskima državama je že ugodno rešeno. Mešana komisija se bo pečala z naznačitvijo meja.

RUSIJA IN TURČIJA.

Carigrad, 23. oktobra. Kakor pravijo turški informirani krogi, so se pogajanja med Turčijo in Rusijo o nekaterih gospodarskih zadevah dobro dovršila in bo pogodba že prihodnje dni podpisana.

NEMŠKI CESAR V AVSTRIJI.

Benešov, 23. oktobra. Nemški cesar Viljem je prišel danes ob 5. uri 40 minut v Benešov. Sprejeli so ga Franc Ferdinand s kneginjo Hohenberg. Po pozdravu so se odpeljali v grad Konopište.

VOJNI AEROPLANI.

Berlin, 23. oktobra. Nemška vlada bo dala staviti 4 nove voje aeroplanov, tako, da jih bo imela že deset.

NESREČA.

London, 23. oktobra. V Davsonu v Severni Ameriki se je pripetila v tamošnjem premogokopu velikanska eksplozija.

London, 23. oktobra. Zasutih je 130—180 rudarjev. Dosedaj so jih re-

šili 23. Upanje je, da pridejo tudi do drugih.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 23. oktobra. Vsled obstrukcije od strani rusinskih poslancev, ki ne odnehajo preje, dokler se ne izvede volilna reforma v Galiciji, se širilo vedno govorice, da bo parlament razpuščen in da je pričakovati demisijsko kabineto.

Situacija je čisto nejasna in takšna ostane do prihodnjega tedna. V soboto pa pride galiski cesarski namestnik Korytowsky na Dunaj in bo predložil strankam novo predlogo volilne reforme. Je pa vprašanje, če bo ta predloga zadovoljila Rusine. Razven tega pa vre tudi v drugih strankah. Stapinski namerava izstopiti iz kluba in začeti z opozicijsko taktiko.

Dunaj, 23. oktobra. Posvetovanja in pogajanja o enotnem češkem klubu so se nadaljevala, toda brez uspešno. Zastopniki mladočeške stranke so hoteli, da se pogajanja prekinijo, dokler se situacija v zbornici ne izjasni.

Mogoče se bodo pogajanja kmalu nadaljevala, posebno, ko se razjasni razmerje med Poljaki in Rusini.

Dunaj, 23. oktobra. Češki agrarci so se podali danes zvečer k Stürgkhu in mu sporočili poslednje sklepe agrarne stranke glede upravnih pogajanj.

Stürgkh je izjavil, da bo prihodnji teden sprožil meritorna pogajanja in bo predložil nove predloge o jezikovnem vprašanju.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Do sobote je vsled odpotovanja naprodaj lepa gredenca, postelja, pisalna miza in omara za obleko nizka. Josip Oblak, Olince, Ločnikarjeva ulica 92. 1028-2

Sir v hleblj, 1—4 kg najbolje kakovosti, polnomastno, razpošilja po nizkih cenah Franc Jesenovec, Preser. 1029-4

Trije gospodi se sprejmejo na dobro in ceno hrano. Poizve se v trafik »Union« in »Prvi anončni pisarni«. 1024-3.

Absolvirani realce išče službe v kaki pisarni. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na »Prvo anončno pisarno« pod »Stenograf Q«. 1025-1

Dr. E. Gallatia
ne ordinira
od 23. okt. do preklica.

Obrtniški koledar

za leto 1914, izdal Josip Hauptmann, oficijal trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Koledar ima za obrtnike mnogo poučne vsebine, med drugim tudi knjigovodstvo za obrtnike. Cena samo 70 vin., po pošti 80 vin. Dobiva se po knjigarnah in pa pri izdajatelju v Ljubljani, Francovo nabrežje šte. 7.

Resna ženitna ponudba!

Dobro situiran trgovec, star 26 let, v okolici Ljubljane, se želi seznaniti z gđno, staro od 18 do 22 let v svrhu takojšnje ženitve. Na premoženje se ne ozira.

Le resne ponudbe pod šifro »Bodočnost« naj se pošiljajo na »Prvo anončno pisarno« v Ljubljani.

8 dni na poizkušnjo

Triletna pisarna garancija po povzetju.

Max Böhnell,

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/400. Originalni tovarniški cenik brezplačno.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Več tisoč

pletelih jopic v vseh barvah, posebno sivih, poprej K 16.—, sedaj K 8.—.

Moških klobukov

vsakovrstnih fason, poprej K 6.—, sedaj K 3.—.

Klobukov za dečke

poprej K 4.—, sedaj K 2.—.

Klobukov za otroke

poprej K 2.—, sedaj K 1.—.

Največja izbira dežnih plaščev

za dame in gospode

poprej K 20.—, 30.—, sedaj K 14.—.

Zaradi ogromne zaloge zimske konfekcije oddajam blago za polovično ceno.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Zimsko perilo

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dolenice, rokavice, gamaše, hožuhovinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebuhogrelce, žilogrelce in druge predmete za gospode

priporoča modna trgovina za gospode:

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad 8,000.000 K. K 1,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Poslovalnica „Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Zahvala in naznanilo.

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi uljudno naznanjam, da sem svojo

lekarno pri zlatem orlu

v Ljubljani, Jurčičev trg šte. 2

oddal gosp. Mag. Pharm. Vinko Proházka.

Zahvaljujem se za vso dosedanje naklonjenost in prosim isto ohraniti mojemu nasledniku.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1913.

Mag. Phamr. Josip Čižmář.

Naznanilo prevzetja lekarne.

S tem uljudno naznanjam, da sem od gospoda Mag. Pharm. Josipa Čižmáře prevzel

lekarno pri zlatem orlu

v Ljubljani, Jurčičev trg šte. 2

ter se pripočam slavnemu občinstvu za blagovoljno naklonjenost z zagotovitvijo vestine postrežbe.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1913.

Mag. Pharm. Vinko Proházka

lekarnar

Ljubljana, Jurčičev trg šte. 2.